

مقدمه

ورود به بازار سرمایه و آشنایی با اصول و مفاهیم آن از جمله مهمترین گام‌هایی است که یک سرمایه‌گذار مبتدی باید بردارد. پس از اینکه تعریف بورس را درک کردید، حالا وقت آن است که به سراغ مفهوم کارگزاری بروید و نحوه عملکرد آن را بیاموزید. کارگزاری عبارت است از یک نهاد مالی که وظیفه تسهیل معاملات در بازار سرمایه را بر عهده دارد. همانطور که در اقتصاد، برای انجام نقل و انتقالات مالی به بانک‌ها نیاز داریم، در بازار سرمایه نیز برای انجام معاملات سهام به کارگزاران و کارگزاری‌ها احتیاج داریم. برای بسیاری از افراد، به ویژه کسانی که تازه وارد این عرصه شده‌اند، نقش و عملکرد یک کارگزار سرمایه‌گذاری ممکن است مبهم باشد و سوالات زیادی درباره آنان وجود داشته باشد. همچنین، شاید برای افرادی که مدت‌هاست در بازار سرمایه فعالیت می‌کنند، اطلاعاتی درباره امکان تغییر کارگزاری خود و یا خدمات قابل ارائه توسط آن‌ها نداشته باشند.

شرکت کارگزاری چیست؟

شرکت کارگزاری (Brokerage Firm) به عنوان یک نهاد مالی با مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار و عضویت در کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار، به فعالیت در بازار سرمایه می‌پردازد. این شرکت‌ها علاوه بر انجام نقش واسطه میان خریداران و فروشندگان اوراق بهادار، سهام و دیگر ابزارهای مالی، خدمات جانبی متعددی را ارائه می‌دهند. هر فعل و عمل در این بازار، منجر به دریافت کارمزدی از طرف کارگزاری‌ها می‌شود.

کارگزاران به عنوان وکلای سرمایه‌گذاران عمل می‌کنند و واسطه میان فروشندگان و خریداران در بازار سرمایه هستند. آن‌ها با ارائه خدماتی همچون سرعت، سامانه معاملاتی پیشرفته، اعتبار معاملاتی مناسب و پشتیبانی کاربران، تمایز خود را از دیگر کارگزاری‌ها به نمایش می‌گذارند.

تفاوت کارگزاری‌ها بر اساس این فاکتورهای اصلی مشخص می‌شود. از آنجا که هر کارگزاری ممکن است خدمات و ویژگی‌های خاص خود را ارائه دهد، انتخاب کارگزاری مناسب برای انجام معاملات در بازار سرمایه، امری مهم است.

تاریخچه شرکت‌های کارگزاری در ایران

تاریخچه شرکت‌های کارگزاری در ایران ناگزیراً با تأسیس و راه‌اندازی بازار بورس هم‌زمان است. در سال ۱۳۴۶، همان زمانی که بورس تهران تأسیس و به فعالیت خود آغاز کرد، شرکت‌های کارگزاری نیز فعالیت خود را آغاز نمودند. در ابتدا، بیشتر کارگزاران زیر مجموعه و وابسته به بانک‌ها بودند. اما در ادامه، با صدور مجوزهای لازم، فعالیت کارگزاری‌های خصوصی نیز ممکن شد و تعداد آن‌ها به تدریج افزایش یافت.

فعالیت اولیه این شرکت‌ها در ابتدا محدود به دو روز در هفته بود، اما با گذشت زمان و توسعه بازار، این تعداد به ۵ روز در هفته افزایش یافت، به طوری که اکنون شرکت‌های کارگزاری در تمام روزهای کاری هفته فعالیت خود را انجام می‌دهند.

این تاریخچه نشان از رشد و توسعه پایدار بازار سرمایه در ایران دارد و نقش بسیار مهمی را در پیشرفت اقتصاد کشور ایفا کرده است.

خدمات قابل ارائه توسط کارگزاری ها

شرکت های کارگزاری با کسب مجوز از سازمان بورس، می توانند خدمات گسترده‌ای را در حوزه بازار اوراق بهادار و کالا ارائه دهند:

۱. معاملات اوراق بهادار: ارائه خدمات معاملات خرید و فروش انواع اوراق بهادار اعم از سهام، اوراق مشارکت، اوراق تسهیلات مسکن و سایر اوراق قابل معامله.
 ۲. معاملات آتی سهام: فعالیت در بازار آتی سهام به منظور معامله اوراق بهادار در آینده با قیمت و تاریخ تعیین شده.
 ۳. مشاوره پذیرش شرکت‌ها در بورس: ارائه مشاوره به شرکت‌ها درباره فرآیند و شرایط پذیرش و عرضه سهام در بورس.
 ۴. مشاوره عرضه شرکت‌ها در بورس: ارائه مشاوره به شرکت‌ها در زمینه عرضه و عرضه عمومی سهام در بورس.
 ۵. معاملات بازار کالا: معامله انواع محصولات فلزی، نفت و پتروشیمی، کشاورزی، سیمان و سایر محصولات قابل معامله در بازار کالا.
 ۶. معاملات بورس انرژی: معامله انواع محصولات انرژی شامل برق، نفت، گاز و سایر حامل‌های انرژی.
 ۷. قراردادهای سلف موازی استاندارد: انجام معاملات بر اساس قراردادهای سلف موازی استاندارد در بازار مالی.
 ۸. معاملات برخط: امکان معامله اوراق بهادار و کالا های مختلف به صورت آنلاین از طریق سامانه‌های معاملاتی اینترنتی.
 ۹. سبدگردانی: ارائه خدمات سبدگردانی به سرمایه‌گذاران به منظور تنوع و مدیریت بهتر ریسک.
 ۱۰. مشاوره سرمایه‌گذاری: ارائه مشاوره به سرمایه‌گذاران در زمینه سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه و انواع ابزار مالی.
 ۱۱. پردازش اطلاعات مالی: فراهم کردن خدمات پردازش اطلاعات مالی برای سرمایه‌گذاران و شرکت‌ها.
 ۱۲. تعهد پذیره نویسی: ارائه خدمات تعهد پذیره نویسی در معاملات بازار سرمایه.
- این خدمات تنها بخشی از خدماتی است که شرکت های کارگزاری می‌توانند با کسب مجوز از سازمان بورس به مشتریان خود ارائه دهند.

کانون کارگزاران چیست؟

کانون کارگزاران بورس اوراق بهادار، به عنوان یک موسسه غیردولتی و غیرتجاری، با هدف تنظیم روابط بین اشخاص فعال در بازار اوراق بهادار و ارائه خدمات به اعضا و فعالان این بازار، تشکیل شده است. این کانون شامل اعضای همچون کارگزاران، معامله‌گران، بازارگردانان، مشاوران و ناشران، سرمایه‌گذاران و دیگر ارکان مشابه است.

وظایف اصلی کانون کارگزاران بورس اوراق بهادار شامل:

۱. کمک به تدوین و تهیه قوانین و مقررات مربوط به بازار اوراق بهادار به منظور ارتقاء شفافیت و عدالت در بازار.
۲. توسعه و ارتقاء کیفیت خدمات ارائه شده توسط اعضا و فعالان بازار.
۳. حفظ و توسعه بازار اوراق بهادار به عنوان یک بازار عادلانه و شفاف.
۴. برقراری ارتباط و همکاری با دیگر ارکان و فعالان در بازار اوراق بهادار.

۵. نظارت و قانون‌گذاری بر شرکت‌های کارگزاری و دیگر اعضای بازار به منظور حفظ شفافیت و عدالت.
۶. حل اختلافات و مشکلات بین اعضا و فعالان بازار به صورت صلح آمیز.
۷. تنظیم مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط به اعضا و فعالان کانون و بازار اوراق بهادار.
۸. ارتقاء اعتبار اعضا و فعالان کانون در میان سرمایه‌گذاران و افزایش اعتماد به بازار.
۹. تنظیم نرخ‌ها و سقف کارمزدهای اعضا به منظور ایجاد رقابت در بازار.

باید در نظر داشت، در زمان‌هایی که بین کارگزاران و مشتریان اختلاف بوجود می‌آید، اولین مرجع رسیدگی به شکایات، کمیته سازش کانون کارگزاران بورس اوراق بهادار می‌باشد.

بیشتر بخوانید: [بهترین کارگزاری بورس](#)

چطور کارگزاری متناسب با نیازهای خود انتخاب کنیم؟

یک کارگزاری خوب و مناسب برخی ویژگی‌ها را داراست که آن را از سایر کارگزاران تمیز می‌دهد. این ویژگی‌ها عبارتند از:

اولین قدم در انتخاب کارگزاری مناسب، شناخت نیازها و خواسته‌های خود به عنوان یک سرمایه‌گذاری می‌باشد. به طور مثال اگر در زمینه سرمایه‌گذاری و معاملات بی تجربه هستید بهتر است کارگزاری را انتخاب کنید که خدمات آموزشی و یا تحلیلی به مشتریان خود ارائه می‌دهد. یا اگر سرمایه‌گذاری حرفه‌ای و با تجربه هستید به طوری که گردش معاملات شما بالا می‌باشد، در این صورت بهتر است کارگزاری را انتخاب کنید که تخفیف کارمزد معاملاتی و یا اعتبار معاملاتی به شما ارائه می‌دهد.

اگر قصد دارید معاملات الگوریتمی انجام دهید، برای شما مناسب است که کارگزاری را انتخاب کنید که سامانه معاملاتی آن دارای سرعت بالا می‌باشد و خدمات معاملات الگوریتمی نیز ارائه می‌دهد. اگر قصد دارید در هنگام معاملات، سامانه معاملاتی که با آن کار می‌کنید دچار قطعی نشود و یا سفارشات خرید و فروش شما با سرعت بالا به هسته معاملات ارسال گردد، به شما پیشنهاد می‌کنیم از کارگزاری‌هایی استفاده کنید که دارای سامانه معاملاتی اختصاصی مربوط به خود می‌باشند. این نوع از کارگزاران بار ترافیکی کمتری بر روی سامانه خود به نسبت سامانه‌هایی که به صورت مشترک توسط چندین کارگزاری استفاده می‌شود دارند.

شاید برخی اوقات امکان دسترسی به سیستم و یا اینترنت جهت ارسال سفارشات معاملات را نداشته باشید در این صورت بهتر است از کارگزاری‌هایی استفاده کنید که دارای سامانه آفلاین می‌باشند. در این سامانه حتی اگر بازار بسته باشد امکان ثبت سفارش معامله خود را از پیش دارید و در زمان بازگشایی، سفارش شما توسط معامله‌گر به هسته معاملات ارسال می‌گردد.

سهولت برداشت وجه نکته دیگری است که در این روزها به عنوان مزیت رقابتی کارگزاران مطرح است. اگر به صورت عادی قصد برداشت وجه داشته باشید پس از ثبت درخواست خود باید انتظار دریافت وجه را برای روز کاری آینده داشته باشید. اما در طرح جدید برخی از کارگزاری‌ها امکان "برداشت وجه آنی" برای مشتریان فراهم شده که در این حالت به محض درخواست برداشت وجه نهایتاً تا ۳۰ دقیقه بعد، وجه مورد نظر به حساب شما واریز می‌گردد. البته باید در نظر داشت سقف برداشت وجه آنی دارای محدودیت است.

عرضه‌های اولیه همواره از استقبال خوبی بین سرمایه‌گذاران برخوردار بودند. برخی از کارگزاری‌ها در صورت تمایل مشتری با حساب خودشان اما به نام مشتری در این عرضه‌ها شرکت می‌کنند و پس از دریافت وجه از مشتری، سهام

خریداری شده را آزاد می کنند. این مورد برای مشتریانی که در زمان عرضه اولیه به نقدینگی دسترسی ندارند اما مشتاق هستند که در عرضه شرکت کنند مزیت قابل توجهی می باشد.

سخن آخر

در این مقاله ضمن بررسی شرکت های کارگزاری و لزوم وجود و فعالیت آن ها در بازار بورس، خدمات قابل ارائه توسط این شرکت ها را معرفی کردیم. همچنین به این موضوع پرداختیم که هر فردی بنا بر تجربه، تخصص و نیازهای خود می تواند با مولفه های گفته شده اقدام به گزینش کارگزاری مدنظر خود نماید. امیدواریم از این مطلب نهایت استفاده را برده باشید.